

Verbindend samenwerken op de portretterende klassenraad

Afspraken en structuur

Maak samen afspraken over wat er nodig is om een gestructureerde, efficiënte klassenraad te organiseren. Spreek samen af:

- wie de klassenraad voorzigt;
- op welke manier je het woord vraagt;
- wie noteert;
- wie de tijd bewaakt ;
- hoe je op een collega reageert wanneer je niet akkoord gaat;
- welke toon je gebruikt wanneer je over leerlingen spreekt;
- hoe je de gemaakte afspraken noteert en communiceert aan leerlingen en ouders;
- wie de afspraken opvolgt per leerling en op welke manier;
- ...

1 Verbindende communicatie

Om je te ondersteunen in de wijze waarop je met elkaar en over een leerling in gesprek gaat op een klassenraad, bieden we je hieronder de vier stappen van verbindende communicatie aan. Deze vier stappen inzetten, heeft enkele voordelen:

- je gesprek heeft een structuur, zonder dat je het doel van het gesprek uit het oog verliest, nl. de leerling;
- deze vier stappen brengen rust;
- je ontdekt waar verantwoordelijkheid begint en waar die stopt;
- je leert dat er een andere manier is om teleurstelling, boosheid en andere emoties te kanaliseren.

Daarnaast biedt verbindende communicatie leerkansen om:

- beter met elkaar om te gaan
- elkaars behoeften te ontdekken
- te zoeken hoe je tot een én-én oplossing kan komen

1.1 4 stappen van verbindende communicatie

Het model van verbindende communicatie is erg eenvoudig en bestaat uit vier elementen:

- Stap 1: Waarneming
- Stap 2: Gevoel
- Stap 3: Behoefte
- Stap 4: Verzoek

Wat houden deze elementen in en hoe verhouden ze zich tot elkaar? We bespreken elk element kort aan de hand van een concreet voorbeeld.

1.2 Waarneming

De eerste stap is waarneming van de feiten en dit zonder dat er een interpretatie of oordeel aan wordt gegeven. Dit is op zich al een mooie uitdaging. Je bent je er niet altijd van bewust, maar vaak gebeurt het dat je je onbewust, op basis van resultaten, al een oordeel over een leerling hebt gevormd. Probeer dit te vermijden.

Voorbeeld

'Je bent altijd te laat met het binnenleveren van jouw deel van het werk' klinkt als een oordeel waardoor de kans groot is dat de ander in verdediging gaat. Als je deze zin dan ook nog eens op een verwijtende toon uitspreekt, dan is er van verbinding niet veel sprake.

Hoe kan je het anders zeggen?

We hadden afgesproken dat je jouw werkstuk gisteren bij mij zou afleveren. Ik heb echter nog niets ontvangen. Klopt dat?' (En dan laat je de ander de mogelijkheid om te reageren.)

1.3 Gevoelens

De tweede stap is gevoelens (h)erkennen en benoemen. Leraren die in gesprek gaan met elkaar op een klassenraad zijn het niet altijd gewend: omgaan met gevoelens. Door gevoelens uit te spreken, maak je duidelijk welk effect de feiten op jou hebben. Ze maken je boos, ongerust, gefrustreerd, blij, energiek, ...

Hoe zou dit kunnen klinken in ons voorbeeld?

We hadden afgesproken dat je jouw werkstuk gisteren bij mij zou afleveren. Ik heb echter nog niets ontvangen. **Dat maakt mij ongerust (of dat irriteert mij, of ik word daar boos van, ...).**

1.4 Behoeften

De derde stap is het uiten van je behoeften. Door je behoeften te uiten vertel je waarom iets voor jou erg belangrijk is.

Als je je niet bewust bent van je behoeften - en dus ook niet op zoek gaat naar manieren om ze te vervullen - dan voelen je je gegarandeerd niet lekker in je vel. Dat straalt je ook af op je omgeving en daar heeft niemand baat bij.

In verbindende communicatie is zich bewust zijn van eigen behoeften én die van de ander, een héél belangrijk element.

In ons voorbeeld klinkt het dan zo:

We hadden afgesproken dat je jouw werkstuk gisteren bij mij zou afleveren. Ik heb echter niets ontvangen. **Dat maakt mij ongerust omdat ik graag mijn belofte aan anderen nakom en daarvoor heb ik jouw deel van het werk nodig.**

1.5 Verzoek

De vierde en laatste stap is het verzoek. Door een verzoek te doen, neem je de verantwoordelijkheid om een oplossing te vinden die tegemoetkomt aan zowel jouw behoeften als die van de ander. Een verzoek is altijd een voorstel en geen eis. De ander kan ermee akkoord gaan of het (deels) afwijzen. In het laatste geval ontstaat er ruimte voor onderhandeling.

Voorbeeld

We hadden afgesproken dat je jouw werkstuk gisteren bij mij zou afleveren. Ik heb echter niets ontvangen. Dat maakt mij ongerust omdat ik graag mijn belofte aan anderen nakom en daarvoor heb ik jouw deel van het werk nodig. Kunnen we hierover vandaag een gesprek hebben, om na te gaan hoe we dit kunnen oplossen?

2 Bespreek per leerling een 3-tal vragen op basis van de stappen van verbindend communicatie

- Waar is de leerling goed in?
- Waar is de leerling minder goed in? Wat is er nodig om hem/haar hierin te ondersteunen?
- Welke stappen zet wie, wanneer en hoe?
- ...

3 Afspraken per leerling

Het is belangrijk dat er per leerling een aantal afspraken worden gemaakt. Volgende aandachtspunten kunnen je daarbij ondersteunen:

- Formuleer per leerling een 3-tal afspraken via de stappen van verbindende communicatie.
- Spreek af welke collega welke leerling opvolgt en hoe vaak.
- Spreek ook af of en hoe de ouders op de hoogte worden gebracht.
- Wanneer de nodige stappen gezet zijn, neem deze dan op in het leerlingvolgsysteem.

<https://www.klascement.net/artikels/58059/binnenklasdifferentiatie-observatiewijzer/?previous>

